

Monumentnummer*: 513405

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 23 november 1999
Kadaster deel/nr 82722/97

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haarlem Haarlem Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haarlem Nassaulaan bij Nieuwe Gracht 102, Stationsbuurt (11)

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Haarlem B 3826

Omschrijving**

Inleiding

De Nassaubrug, een vaste PLAATBRUG, ligt over de Nieuwe Gracht en verbindt het Nassauplein, dat ten zuiden van de Nieuwe Gracht ligt, via het Zijhuizen met het Kenaupark aan de noordzijde van de Nieuwe Gracht. De Nassaubrug werd in 1885-1886 gebouwd naar ontwerp van gemeentearchitect Jacques Leijh. In de brug zijn stijlelementen uit de neo-Renaissance toegepast.

De bouw van de Nassaubrug hield verband met de aanleg en bebouwing van het Nassauplein in 1885-1886, hetgeen een adequate vervoersverbinding noodzakelijk maakte tussen dit stadsdeel en het Kenaupark, dat enkele jaren daarvoor was aangelegd.

In de loop der jaren hebben aan de brug een aantal wijzigingen c.q. modernisering plaatsgevonden. Zo werd onder meer in 1929 het brugdek verlaagd en voorzien van een gewapend betondek en werd in latere jaren de ijzeren draagconstructie deels vervangen en zijn het onder- en bovendeck geheel vernieuwd.

Omschrijving

De circa 22.50 meter lange en 9 meter brede Nassaubrug rust op vier steunpunten, te weten twee landhoofden en twee reeksen van vijf middenkolommen. Het brugdek is lichtbollend.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De Nassaubrug is samengesteld uit een bovenbouw en een onderbouw. De bovenbouw bestaat uit ijzeren liggers (tegenwoordig in een gewapend betondek), het rijdek, de trottoirs, de leuningen met toebehoren en de twee reeksen ijzeren palen onder de brug. Tot de onderbouw behoren de fundering, de landhoofden en de vleugelmuren.

De constructie bestaat uit ijzeren langs- en dwarsliggers. De twee buitenliggers zijn ieder 22.50 meter lang; daartussen zijn de kortere liggers geplaatst. De liggers zijn gedekt met platen gegalvaniseerd, gegolfd ijzer. Over de naden daarvan zijn gegalvaniseerde dekplaten gelegd. Aan de beide langs zijden is een op de wijze van een natuurstenen lijst geprofileerde gietijzeren deklijst aangebracht. De bestrating bestaat momenteel uit asfalt voor het wegdek en tegels voor de trottoirs.

Onder de brug zijn twee rijen van elk vijf ronde, gietijzeren kolommen geplaatst. Boven het basement zijn de kolommen geleed door ringen. Bovenaan de kolommen zijn geprofileerde ijzeren jukken aangebracht als steunpunt voor en verbinding met de ijzeren liggers. De jukken zijn in het midden gedecoreerd met een rozet.

De landhoofden lopen met een flauwe boog over in de vleugelmuren. De landhoofden en de vleugelmuren zijn gemetseld in kleurige en miskleurige klinkers. Aan de bovenrand zijn de landhoofden en vleugelmuren bekleed met hardstenen dekbanden. De landhoofden zijn op de hoeken voorzien van verticaal gemetselde regelmatig gevormde hardstenen blokken. In het midden van het zuidelijke landhoofd bevindt zich een dubbel boogvormige ijzeren deur die toegang verschaft tot de oude vuilput; in de deurlijst zijn hardstenen blokken gemetseld.

De leuning is doorgetrokken over de landhoofden en de vleugelmuren. Ze zijn samengesteld uit smeed- en gietijzer en vormgegeven in neo-renaïssancistische stijl. Ze zijn samengesteld uit ronde kolommen, een leuning, halfcirkelbogen met spijlen en pedestals. De kolommen zijn versierd met eromheen gewikkelde ranken en - boven de blokvormige voet - met bladmotieven. Tussen de kolommen is een gekoppelde arcade gemaakt met dunne ronde spijlen die worden bekroond door een eikel.

De vier pedestals die het brugdek markeren zijn voorzien van lantaarnpalen. Deze pedestals zijn achthoekig en hebben een rechthoekige vlakverdeling met rozetten; de hoeken zijn afgeschuind. De vier pedestals aan de uiteinden van de leuning zijn vierhoekig en hebben afgeschuinde hoeken en rechthoekige vlakverdeling. In het midden van de westelijke brugleuning is een extra pedestal aangebracht. Deze is kruisvormig en heeft een rechthoekige vlakverdeling met rozetten. De lantaarnpalen hebben naar boven toe versmallende schachten die zijn gedecoreerd met cannelures. De ronde lantaarns zijn van glas en koperwerk en hebben aan de onderzijde spinnekoppen.

Aan de bovenzijde van de oostelijke leuning is een langwerpige ijzeren plaat aangebracht met het opschrift 'Nassaubrug'.

Waardering

De Nassaubrug is van algemeen belang wegens architectuurhistorische en bouwhistorische waarde als zijnde een vroeg en grotendeels gaaf bewaard voorbeeld van een eind 19de-eeuwse, merendeels uit smeed- en gietijzer opgetrokken, plaatbrug. Daarnaast is de Nassaubrug van algemeen belang wegens typologische en bouwtechnische zeldzaamheid, alsmede wegens het materiaalgebruik en de stedenbouwkundige waarde.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument